

รายการ : หนึ่งสัปดาห์กับ สนช.

ตอน : ความเป็นมาและสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก
(ฉบับที่ ..) พ.ศ.

โดย : นายโสภณ ชาทบุษย์จารุ นิตกรชำนาญการพิเศษ
กลุ่มงานกฎหมาย ๒ สำนักกฎหมาย สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เสนอโดยคณะรัฐมนตรี ชุดที่มี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นนายกรัฐมนตรี ต่อประธานสภานิติบัญญัติแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ เพื่อให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติพิจารณาตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย โดยมีหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้ ดังนี้

ร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีหลักการและเหตุผล ดังนี้

๑.๑ หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจกู้ยืมเงิน (แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๗ (๔))

(๒) แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝาก และขั้นตอนกระบวนการจ่ายเงินคืนให้แก่ผู้ฝากเงินในกรณีที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต (ยกเลิกมาตรา ๒๕ (๕) และมาตรา ๕๒ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๕ (๑๑) และมาตรา ๕๓ และเพิ่มมาตรา ๒๕ (๖/๑) (๖/๒) (๖/๓) และ (๖/๔) มาตรา ๕๓/๑ มาตรา ๕๓/๒ มาตรา ๕๓/๓ มาตรา ๕๓/๔ และมาตรา ๕๓/๕)

(๓) กำหนดให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงินและสถาบันคุ้มครองเงินฝาก มีหน้าที่ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมระหว่างกันได้ (เพิ่มมาตรา ๔๕ วรรคสอง)

(๔) กำหนดให้สาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย (เพิ่มมาตรา ๕๖ วรรคสอง)

๑.๒ เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยสถาบันคุ้มครองเงินฝากกำหนดกระบวนการจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงิน โดยให้ผู้ฝากเงินมีหน้าที่ยื่นคำขอและแสดงพยานหลักฐานเพื่อขอรับเงิน อันก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ฝากเงินและทำให้การจ่ายเงินฝากคืนมีความล่าช้า ประกอบกับ ยังไม่มีความชัดเจนว่าสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจในการกู้ยืมเงินเพื่อประโยชน์ของกองทุน คุ้มครองเงินฝากในการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินและการดำเนินงานของสถาบันคุ้มครองเงินฝากสมควรปรับปรุงกระบวนการจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงินให้เกิดความรวดเร็ว รวมทั้งกำหนดอำนาจสถาบันคุ้มครองเงินฝากในการกู้ยืมเงินให้มีความชัดเจน ตลอดจนเพิ่มเติมการดำเนินงาน

ของสถาบันคุ้มครองเงินฝากที่เกี่ยวข้องในขั้นตอนการควบคุมสถาบันการเงินและการชำระบัญชีให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อันเป็นการคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ฝากเงิน และให้การดำเนินงานของสถาบันคุ้มครองเงินฝากเป็นไปตามวัตถุประสงค์และสอดคล้องกับหลักการสากลซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างความเชื่อมั่นและเสถียรภาพในระบบสถาบันการเงิน จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๑.๓ ร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. มีเนื้อหารวมจำนวน ๑๑ มาตรา สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๑.๓.๑ แก้ไขเพิ่มเติมให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจและหน้าที่กู้ยืมเงิน โดยการทำสัญญากู้ ออกตั๋วเงิน พันธบัตร หรือตราสารทางการเงินอื่นใด เพื่อประโยชน์ของกองทุนในการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินและการดำเนินงานของสถาบัน ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากกำหนดโดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

๑.๓.๒ แก้ไขเพิ่มเติมอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝาก โดยยกเลิกอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการยื่นคำขอรับเงินและการใช้สิทธิของผู้ฝากเงินตามมาตรา ๕๒ (เนื่องจากตามร่างมาตรา ๘ ยกเลิกความในมาตรา ๕๒ วรรคสอง วรรคสาม วรรคสี่ และวรรคห้า รวมทั้งร่างมาตรา ๙ แก้ไขเพิ่มเติมความในมาตรา ๕๓ ได้แก้ไขเพิ่มเติมให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีหน้าที่จ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินภายหลังจากที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต แทนการกำหนดให้ผู้ฝากเงินมายื่นคำขอรับเงินแล้ว)

นอกจากนี้ กำหนดให้คณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำขอและตรวจสอบข้อมูลตามมาตรา ๕๓/๑ การยื่นคำขอรับเงินตามมาตรา ๕๓/๒ การวางเงินต่อสำนักงานวางทรัพย์ตามมาตรา ๕๓/๔ และมีอำนาจและหน้าที่ในการพิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์ตามมาตรา ๕๓/๕ ตลอดจนมีหน้าที่รายงานผลการดำเนินงานของสถาบันคุ้มครองเงินฝากต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นรายครึ่งปี

๑.๓.๓ กำหนดให้ในกรณีมีเหตุจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมสำหรับการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินและการชำระบัญชีของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงิน ให้คณะกรรมการควบคุมสถาบันการเงิน และสถาบันคุ้มครองเงินฝากมีหน้าที่ให้ความร่วมมือและแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับสถาบันการเงินที่ถูกควบคุมระหว่างกันได้

๑.๓.๔ แก้ไขเพิ่มเติมและปรับปรุงกระบวนการจ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงินภายหลังจากที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต ดังนี้

(๑) กำหนดให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีหน้าที่จ่ายเงินฝากคืนให้แก่ผู้ฝากเงินแทนการให้ผู้ฝากเงินมายื่นคำขอรับเงินภายหลังจากที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอน

ใบอนุญาต ทั้งนี้ โดยให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินแต่ละรายในแต่ละสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตตามจำนวนเงินฝากที่ปรากฏในบัญชีของผู้ฝากเงินทุกบัญชีรวมกัน และให้จ่ายภายในระยะเวลาไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาต แต่หากเงินฝากทุกบัญชีรวมกันนั้น มีจำนวนเกินกว่าหนึ่งล้านบาท ให้จ่ายเป็นจำนวนหนึ่งล้านบาท และในการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินดังกล่าวให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากแจ้งเป็นหนังสือให้แก่ผู้ฝากเงินทราบด้วย

อย่างไรก็ดี หากผู้ฝากเงินมีหนี้ที่ถึงกำหนดชำระก่อนหรือในวันที่สถาบันการเงินถูกเพิกถอนใบอนุญาตเป็นจำนวนเงินแน่นอนกับสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากหักหนี้นี้ออกจากจำนวนยอดเงินฝากทุกบัญชีรวมกันทั้งหมดในสถาบันการเงินดังกล่าวก่อนจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงิน

ทั้งนี้ การจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินดังกล่าวนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากกำหนด

(๒) กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดไม่เห็นด้วยกับจำนวนเงินที่สถาบันคุ้มครองเงินฝากจ่ายให้แก่ตนตามมาตรา ๕๓ ให้ผู้ฝากเงินยื่นคำขอให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากตรวจสอบข้อมูลได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด หรือในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดมิได้รับเงินภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง ให้ผู้ฝากเงินยื่นคำขอรับเงินต่อสถาบันคุ้มครองเงินฝากภายในระยะเวลาที่กำหนด ทั้งนี้ ในการพิจารณาคำขอตรวจสอบข้อมูลหรือคำขอรับเงินดังกล่าวนี้ สถาบันคุ้มครองเงินฝากจะต้องพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำขอ เว้นแต่มีเหตุจำเป็นที่ไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากมีหนังสือแจ้งให้ผู้ฝากเงินทราบก่อนครบกำหนดเวลานั้น ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาคำขอออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว และในกรณีที่สถาบันคุ้มครองเงินฝากพิจารณาคำขอไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดข้างต้น ให้ถือว่าสถาบันคุ้มครองเงินฝากเห็นด้วยกับคำขอนั้น

(๓) กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ฝากเงินมิได้รับเงินภายในกำหนดระยะเวลาตามมาตรา ๕๓ วรรคหนึ่ง และมีได้มายื่นคำขอรับเงินต่อสถาบันคุ้มครองเงินฝากภายในระยะเวลาที่กำหนดตามมาตรา ๕๓/๒ ให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากวางเงินเท่ากับจำนวนเงินที่ผู้ฝากเงินมีสิทธิได้รับตามมาตรา ๕๓ ต่อสำนักงานวางทรัพย์ และให้ถือว่าการวางเงินดังกล่าวเป็นการจ่ายเงินให้แก่ผู้ฝากเงินตามมาตรา ๕๓ ทั้งนี้ โดยให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากประกาศโฆษณาไว้ในที่เปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สำนักงานใหญ่ของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต และโฆษณาในระบบเครือข่ายสารสนเทศของสถาบันคุ้มครองเงินฝากด้วย นอกจากนี้ ถ้าผู้ฝากเงินมิได้มารับเงินภายในสามปีนับแต่วันที่สถาบันคุ้มครองเงินฝากวางเงิน ให้บรรดาเงินที่วางไว้ดังกล่าวนี้ตกเป็นของกองทรัพย์สินของสถาบันการเงินที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต

(๔) กำหนดให้ในกรณีที่ผู้ฝากเงินรายใดไม่เห็นด้วยกับผลการตรวจสอบข้อมูลตามมาตรา ๕๓/๑ หรือผลการพิจารณาคำขอรับเงินตามมาตรา ๕๓/๒ หรือจำนวนเงินที่วางไว้ต่อสำนักงานวางทรัพย์ตามมาตรา ๕๓/๔ ให้ผู้ฝากเงินมีสิทธิอุทธรณ์โดยทำเป็นหนังสือยื่นต่อสถาบันคุ้มครองเงินฝากภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลดังกล่าว หรือภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศโฆษณา แล้วแต่กรณี และให้สถาบันคุ้มครองเงินฝากส่งคำอุทธรณ์ต่อไปยังคณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ดังกล่าว รวมทั้งกำหนดให้คณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากพิจารณาอุทธรณ์ให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่รับคำอุทธรณ์ ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ฝากเงินทราบก่อนครบกำหนดเวลานั้น ในการนี้ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาดังกล่าว และในกรณีที่คณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากพิจารณาอุทธรณ์ไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ข้างต้น ให้ถือว่าคณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากเห็นด้วยกับคำอุทธรณ์นั้น ทั้งนี้ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการสถาบันคุ้มครองเงินฝากให้เป็นที่สิ้นสุด

๑.๓.๕ กำหนดให้ถือว่าสาขาของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศตามกฎหมายว่าด้วยธุรกิจสถาบันการเงินเป็นนิติบุคคลตามกฎหมายไทย ทั้งนี้ เพื่อประโยชน์แก่การชำระบัญชี

ที่ประชุมสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติในวาระที่ ๓ เห็นสมควรประกาศใช้ร่างพระราชบัญญัติสถาบันคุ้มครองเงินฝาก (ฉบับที่ ..) พ.ศ. เป็นกฎหมายด้วยคะแนนเสียงเห็นด้วย ๑๖๙ เสียง ไม่เห็นด้วย ไม่มี งดออกเสียง ๓ เสียง ไม่ลงคะแนนเสียง ไม่มี และเห็นด้วยกับข้อสังเกตของคณะกรรมการฯ ทั้งนี้ มติดังกล่าวเป็นไปตามรัฐธรรมนูญฯ ที่กำหนดให้ต้องมีคะแนนเสียงเห็นชอบมากกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ (๒๕๐ คน) กล่าวคือ ๑๒๖ เสียง ขึ้นไป

หากท่านผู้ใดประสงค์รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับพระราชบัญญัติฉบับนี้เพิ่มเติม กรุณาติดต่อได้ที่ www.senate.go.th หรือสอบถามได้ที่ศูนย์บริการข้อมูลด้านกฎหมายวุฒิสภา และหน่วยประสานงานราชการวุฒิสภา อาคารรัฐสภา ๒ ชั้น ๑ หมายเลขโทรศัพท์ ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๖๕